

Tlačová správa k výstave

Názov výstavy: Prejavy secesie v maľbe na Slovensku

Usporiadateľ: Stredoslovenská galéria a Banskobystrický samosprávny kraj

Miesto konania: Bethlenov dom, Dolná 8, Banská Bystrica

Vernisáž: štvrtok 9. mája 2013 o 17:00 hod.

Termín výstavy: 9. máj – 30. Jún 2013

Kurátorky: Katarína Baraníková, Martina Vyskupová

Zámerom výstavy je predstaviť špecifické prejavy secesie v maliarskej tvorbe v prostredí na Slovensku v období od konca 19. storočia s presahom do 1. tretiny 20. storočia. Vplyvy secesie sa v domácom výtvarnom kontexte vyskytli v modifikovaných podobách a štýlovo premiešanom sprostredkovaní z najbližších stredoeurópskych kultúrnych centier Budapešti, Prahy, Viedne a Mníchova.

Pod pojmom *secesia* sa všeobecne označujú umelecké skupiny a tendencie tvorby, ktoré sa v období prelomu 19. a 20. storočia tzv. „*Belle Époque*“, formovali v európskych kultúrnych centrách. Východiskom nových výtvarných názorov a ich prejavov sa stal antitradicionalizmus so svojím heslom - *modernosť*. Označovanie secesie ako *dekoratívneho* slohu vyplývalo zo spoločných motivácií odmietania zaužívaných historických foriem a motívov a vytvárania nových, „autentickejších“. Ich inšpiračné zdroje mali vychádzať z bezprostredného pozorovania prostredia človeka, prírody (vegetačné motívy), alebo v inom smere viedli k výraznejšiemu abstrahovaniu foriem. Tematico-obsahový kontext rozširovala moderná reflexia človeka, jeho individualizmu a postavenia v spoločnosti a jej prirodzenom prostredí. Na jednej strane sa prejavil v precítenom osamotení a vo vzťahu k prírode, na druhej reflektujúci obraz rýchlo vzostupujúcej mestskej civilizácie.

Vzhľadom k dostupným možnostiam výberu diel sa výstava snaží predstaviť niektoré príklady maliarskej tvorby viacerých autorov, u ktorých nachádzame rôznorodé formálne náznaky, prístupy a vyrovnanie sa s výtvarnými podnetmi secesie. V prezentovanom súbore maliieb secesné prejavy zväčša sprevádzajú a podporujú názorové východiská *symbolizmu*, „moderne“ spriazneného umeleckého smeru. Príznačné symbolické duchovné orientácie a literárne inšpirácie zostávali určujúce pre tvorbu viacerých maliarov ako napríklad *Ladislava Mednyánszkeho*, *Karola Miloslava Lehotského*, *Petra Júliusa Kerna*, *Karola Harmosa*, *Júliusa a Kolomana Tichých*. Náznaky vplyvov secesie sledujeme ďalej v tvorbe niekoľkých autorov zoskupených v *Bratislavskom umeleckom spolku (Pressburger Kunstverein, Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület)*, ktorý svoje aktivity rozvíjal od roku 1885 ako jediný spolok na Slovensku až do obdobia prvej republiky. Zastúpená je tu napríklad figurálna a portrétna tvorba *Ludovíta Pitthordta*, *Viktora Belányiho* a *Júliusa Schuberta*, *Gabriela Modrovicha* a *Vincenta Bansághiho*. Z radu autorov secesne expresívnej orientácie rezonuje rané dielo *Júliusa Flacheho*. V sledovanom kontexte prejavov secesie výraznejšie vyniká najmä raná tvorba *Martina Benku* prezentovaná príkladmi krajinomalieb.

Na výstavu sa nám podarilo zapožičať aj niektoré menej známe diela zo zbierok a expozícií viacerých regionálnych galérií a múzeí na Slovensku.

Odborný text k výstave prikladáme v prílohe.

Viac info nájdete na: www.ssgbb.sk